

Slovník pojmů z imunologie, a alergologie

Pro vysvětlení některých odborných výrazů uvádíme malý slovník pojmů užívaných u alergických a jiným imunopatologických onemocnění.

Alergen - látka většinou bílkovinné povahy z vnějšího prostředí, která vyvolává nepřiměřenou, škodlivou imunologickou reakci. Této reakci přecitlivělosti obvykle předchází kontakt s toutéž látkou, který ještě není provázen příznaky reakce přecitlivělosti

Alergická reakce, alergie - nepřiměřená imunologická reakce způsobená protilátkou IgE (I. typ) nebo jiným imunitním mechanismem (reakce II., III. a IV. typu)

Alergické onemocnění - choroba, způsobená alergií (rýma, astma, ekzém a další)

Alergická rýma - neinfekční rýma, způsobená alergickou reakcí nosní sliznice při styku s alergizující látkou. Často bývá spojena se zánětem spojivek. Podle průběhu může být sezónní (např. senná rýma) nebo celoroční, intermitentní nebo persistující.

Antihistaminikum - léčivo, která blokuje účinek histaminu a tlumí příznaky onemocnění

Bronchiální astma - zánětlivé onemocnění dýchacích cest, charakterizované záchvaty ztíženého dýchání s pískoty na hrudi nebo kašle, které je podmíněno neinfekčním zánětem a zvýšenou reaktivitou průdušek na různé podněty (alergeny, chlad, námaha a další)

Atopie - vrozená dispozice ke vzniku alergických onemocnění, spojených s tvorbou zvýšeného množství protilátek ve třídě IgE, obvykle s typickými projevy

Bronchospasmus - náhlé stažení hladkých svalů průdušek

Edém - otok, proniknutí tekutiny do tkání

Ekzém/dermatitida - zánětlivé onemocnění kůže, projevující se zarudnutím, svěděním, šupinatěním s chronickým průběhem

Histamin - látka, která se uvolňuje z buněk organismu při alergické reakci, zvyšuje prostupnost cév a vyvolává stahy hladkého svalstva

Hypersenzitivita, přecitlivělost - přemrštěná reakce (imunologická či jiná) na podnět v prostředí, který u většiny zdravých jedinců reakci nevyvolá

Specifická alergenová imunoterapie (vakcinoterapie, dříve hyposensibilisace) – postupné podávání alergenu s cílem snížit nebo potlačit přecitlivělost organismu k tomuto alergenu a zlepšit průběh onemocnění

Imunitní systém – systém organismu rozpoznávající "vlastní" a "cizí" a reagující na "nebezpečí". Do imunitního systému patří některé typy bílých krvinek (leukocytů), protilátky (imunoglobuliny) a komplementový systém (systém enzymových bílkovin v krevním séru)

Imunodeficience - Porucha imunity, spočívající v nedostatečné nebo porušené funkci složek imunitního systému, zpravidla se projevuje sníženou obranyschopností organismu proti infekcím

Autoimunitní onemocnění - vzniká při poruše rozlišení "vlastních" a "cizích" struktur, poškozování "vlastních" buněk nebo tkání s následným vznikem onemocnění

Antigen - látka obvykle bílkovinné povahy, kterou specificky rozpoznává imunitní systém a reaguje na ni

Imunologická paměť - umožňuje při opakovaném kontaktu reagovat na antigen silnější a účinnější reakcí

Imunologická tolerance - je schopnost imunitního systému nereagovat na antigeny, které jsou tělu vlastní nebo nejsou škodlivé

Imunosupresivní léčba – léčba potlačující imunitní reakce, což je žádoucí u mnoha onemocnění, zasahuje s různou specifitou do funkcí imunity.

Imunoglobulin (protilátka) - je složitá bílkovinná molekula, která je schopna rozpoznat velké množství molekul (antigenů) a reagovat s nimi